

Večery novej hudby „13“ – texty

<<http://home.nextra.sk/evenings>>

[Tectonics / SyndaKit / Sharp Matters]

Elliott Sharp

Skladateľ, hráč na viacerých nástrojoch a producent **Elliott Sharp** (E#) vedie skupiny Orchestra Carbon, Tectonics a Terraplane. Medzi súbory, ktoré predviedli jeho skladby, patria Symfonický orchester Hessenského rozhlasu, Ensemble modern, Continuum, Orchestra of the SEM Ensemble, Kronos Quartet a Zeitkratzer. Spolupracoval s pakistanským spevákom Nusratom Fatehom Ali Khanom (sufijské spevy, tzv. qawwali), s violončelistkou-experimentátorkou Frances-Marie Uitti, s autormi vedecko-fantastickej literatúry Jackom Womackom a Luciom Shepardom, s legendou blues Hubertom Sumlinom, s hráčmi na gramofóne DJ Soulslingerom a Christianom Marclayom a s Bachirom Attarom, vedúcim skupiny marockej ľudovej hudby z Džadžuky.

Sharpov projekt z roku 1986 s názvom Virtuálny postoj (Virtual Stance) bol priekopníckou udalosťou v oblasti improvizovania s pomocou počítača.

Projekt roku 1993 vyústil do ďalšej prezentácie s názvom Tektonika (Tectonics), tentoraz s použitím počítača Powerbook. Medzi Sharpove najnovšie inštalácie patria Chromatine (2001), interaktívna inštalácia so strunami a počítačom, premiérovu uvedená v galérii na School of the Boston Museum of Fine Arts, a Fluvia (2002), uvedená v newyorskej galérii Engine 27.

Sharp skomponoval hudbu a pripravil hudobný dizajn pre virtuálnu priestorovú inštaláciu Perryho Hobermana Timetable, ktorá získala veľkú cenu na NTT ICC bienále v Tokiu roku 1999. Medzi najnovšie kompaktné disky s hudbou Sharpa patria Radiolaria so súborom Orchestra Carbon na značke zOaR, Terraplane: Music for Yellowman tiež na zOaR a Suspension of Disbelief, súbor filmovej hudby a video hudby na značke Tzadik.

Tectonics

Tektonika je vystúpenie pre sólistu, hrajúceho na osemstrunovej gitare a basovej gitare s jedným korpusom a na drevenom dychovom nástroji s využitím počítača Apple Powerbook so softvérom MAX/MSP a s rôznymi DSP aplikáciami (Digital Signal Processing), ako aj s početným externým DSP hardvérom.

Sharp sa začal zaoberať elektronikou koncom 60. rokov a odvtedy sa venoval rozšíreným technikám hry na rôznych nástrojoch, na „tradičných“ i na skonštruovaných, používal analógové syntezátory a procesory a neskôr experimentoval s programom Music 4 v systéme PDP (Parallel Distributed Processing). Keď sa objavil počítač Atari ST, využíval ho na manipuláciu samplovaných zvukov a MIDI zariadení s použitím softvéru M v reálnom čase. Nahrávky Virtual Stance (vydaná pod značkou Dossier roku 1986) a LOOPPOOL (Ear-rational) predstavujú dokumenty tejto aktivity.

Prvý disk súboru Tectonics vyšiel pod značkou Dossier roku 1994. Sharp zmenil platformu na audioaplikácie a sekvencery pracujúce v počítači Macintosh. V projekte sa improvizovaná elektroakustická hudba kombinovala s rytmickými slučkami (grooves) generovanými sekvencermi, značne

transformovanými DSP hardvérom a softvérom, a ovládanými zariadením Buchla Thunder. Ďalšími diskami súboru Tectonics sú FIELD & STREAM (Atonal, 1996) a ERRATA (KFR, 1998).

SyndaKit

Skladba **SyndaKit** pre Sharpov súbor Orchestra Carbon bola premiérovou uvedená v newyorskom klube Tonic 20. 11. 1998. Skladba je založená na 144 skomponovaných jadrách a na súbore jednoduchých pokynov na ich manifestáciu a manipuláciu hudobníkmi. Výsledkom je neustále sa meniaci rytmická matica, bohato štruktúrovaný pulz založený na týchto fenoménoch: krdle vtákov, africké súbory bicích nástrojov, loviace svorky a rekombinujúce sa aminokyseliny. Európska premiéra skladby bola v januári 1999 v Podewil Art Centre v Berlíne, účinkoval berlínsky súbor Zeitkratzer so Sharpom ako hosťom. Uviedli ju tiež vo Viedni (ORF Radio Kulturhaus), v Palerme (Minore Festival), v Tubingene (Sudhaus) a na školách Bennington College a California Institute of the Arts – vždy so Sharpom ako hosťom. Skladba vyšla v limitovanom náklade (400) pod Sharpovou značkou zOaR.

<www.elliottsharp.com>

[Bratislavské Kyrie / Bratislavská Sútra]

Projekt pokračuje v úsilí súboru Požoň sentimentál oživovať génia loci regiónov, tentoraz prostredníctvom klasických textov. Projekt tvoria dve skladby: Bratislavská Sútra Marka Piačeka a Bratislavské Kyrie Petra Zagara.

Peter Zagar – Bratislavské Kyrie

Text: Josef Ratzinger (Úvod do kresťanstva, Einführung in das Christentum 1968)

Motiváciou Petra Zagara skomponovať skladbu Bratislavské Kyrie nebola snaha o apológiu kresťanskej vierouky. Rovnako ňou nebola ani zámerná snaha dopustiť sa blasfémie. Viera je výsostne intímna oblasť života a vo svojej podstate sa vzpiera akejkoľvek „reklame“. Zvolený žáner, spájajúci hovorené slovo a hudbu, tu symbolizuje znova a znova páchaný hriech na hudbe, teda pretrvávajúci a vari aj vzrastajúci trend kontaminovať abstraktnú podstatu hudby jednoznačnosťou, ba dokonca aroganciou slova, pojmu, pričom víťazné ťaženie tohto konkrétneho sa dnes manifestuje aj v podobe obrazu, vizuálneho vnemu. Motiváciu skladateľa treba azda hľadať v tom, že skladba Bratislavské Kyrie v sebe spája (ak aj nespája, potom aspoň radí vedľa seba) dva diskrétné prvky – verbalizované myšlienky kresťana, zmietajúceho sa v rozporoch doby, v ktorej žije, a znejúcu hudbu, sužovanú dilemou: má si zachovať odstup?; má komentovať? Tam, kde sa rúbe drevo, lietajú triesky.

Marek Piaček – Bratislavská Sútra

Text: Elena Kmeťová podľa „Sigalovada Sutta, The Discourse to Sigala.“
V častiach 3. a 7. sú použité autentické prednášky doc. PhDr. Jozefa Piačeka, CSc.

Ako podklad druhej kompozície slúži dielo théravadového budhizmu Sigálovada suttanta, ktoré sa venuje laickej etike života v meste a laickej etike občianskeho správania. Bratislavská Súra je viacčast'ová skladba, komorné hudobné divadlo pre sólistu a malý komorný súbor. Oslovuje súčasného recipienta, ktorý je na začiatku milénia sužovaný ľudským utrpením, hrôzami vojen, neurózami, závislosťami a pod. Táto „melodráma“ umožňuje obyvateľovi, občanovi mesta, krajiny, planéty nahliadnuť možné východiská z problémov súčasného života. Hudobne je Bratislavská Súra protikladom rôznych tzv. kompozícií ezoterickej hudby, ktoré v posledných desiatich rokoch zaplavili slovenský trh.

1. Tak som počul
2. Otcove slová
3. Poučenie Sigálu I a Štyri necnosti
4. Štyri príčiny zlého konania
5. Šesť spôsobov ako premárniť majetok
6. Šesť svetových strán a Sigálova radosť
7. Poučenie Sigálu II
8. Stoosem
9. Súra

<www.pozon.sk>

[Zábava až do smrti]

Christopher Fox

Christopher Fox (nar. 1955 vo Veľkej Británii) študoval skladbu u Hugh Wooda, Jonathana Harveyho a Richarda Ortona na univerzitách v Liverpoole, Southamptone a Yorku, roku 1984 v Yorku získal aj doktorát. Roku 1981 získal cenu Ochranej spoločnosti Veľkej Británie. Jeho hudbu uviedli a vysielali po celom svete, na významných festivaloch od Montrealu po Sankt Peterburg, od Londýna po Sydney. V rokoch 1984–1994 vyučoval na Letných kurzoch Novej hudby v Darmstadte a roku 1996 bol na tomto podujatí profilovým skladateľom. Roku 1987 bol hosťom DAAD programu v Berlíne. Od roku 1994 prednáša skladbu na University of Huddersfield. Zasadá vo výbore Nadácie pre starú hudbu v Yorku a je predsedom Britskej sekcie ISCM. Spolupracoval s poprednými súbormi súčasnej hudby – Arditti Quartet, Arraymusic, Ensemble Köln, Ensemble Bash, a so sólistami Anthonym de Mare, Rogerom Heatonom, Rolf Hindom a Philipom Meadom. V Holandsku pravidelne spolupracuje s Ives Ensemble, pre ktorý napísal cyklus Témy a variácie. V Británii sa jeho hudbe venuje súbor Apartment House (bývalý hosť festivalu Večery novej hudby) a klavirista Ian Pace, ktorý nahral jeho skladbu IliK.relliK pre firmu NMC. Foxovu hudbu uviedli roku 1997 aj na festivale BBC Proms.

Juliet Palmer

Juliet Palmerová, pôvodom z Nového Zélandu, žije v Toronte. Po štúdiu hry na klarinete a skladby na Auckland University sa presťahovala do new Yorku (1990), kde spolupracovala s Meredith Monk. Doktorát získala na Princeton University. Medzi jej učiteľov patria Louis Andriessen, Brian Ferneyhough,

Eleanor Hovfa, Paul Lansky a Steve Mackey. Jej hudba zaznela vo vysielaniach rozhlasov ABC (Austrália), BBC, CBC (Kanada), American Public Radio, Radio New Zealand, na festivale Bang On A Can v New Yorku, Voix Nouvelles (Francúzsko), Tot En Met XXII (Amsterdam), Emerging Voices (San Diego), SoundCulture (Japonsko), Huddersfieldský festival (Veľká Británia), Ars Electronica (Rakúsko). Spolupracoval s interpretmi Les Percussions de Strasbourg, Bang-On-A-Can All-Stars, Piano Circus, California EAR Unit, Eve Egoyan, Arraymusic, Continuum, Guy Klucevsek, New Zealand String Quartet atď. Spolupracovala aj s choreografmi Douglasom Wrightom, Karen Kaeja, Yvonne Ng a Billom Jamesom. Palmerová dostala štipendiá od týchto inštitúcií: Canada Council, Creative New Zealand, Ontario Arts Council, Toronto Arts Council, The Queen Elizabeth II Arts Council of New Zealand, Meet the Composer, the National Endowment for the Arts, the Mary Flagler Cary Charitable Trust, the American Music Center a the New Zealand–China Educational Trust.

Ľubomír Burgr

Ľubomír Burgr (nar. 1964 v Prešove) študoval hru na husliach u Štefana Demetera na košickom konzervatóriu, v rokoch 1985–1990 pôsobil v orchestri Divadla Jonáša Záborského v Prešove ako huslista, roku 1986 spolu s Martinom Marinčákom založil skupinu Ali Ibn Rachid. Roku 1990 sa presťahoval do Bratislavy a o rok neskôr vstúpil do divadelného združenia Stoka, kde pôsobí ako hudobník, skladateľ a herec. Od roku 1995 je členom súboru Požož sentimentál. V rokoch 1996–1999 študoval na VŠMU skladbu u prof. Ivana Paríka. Roku 1999 spolu s Martinom Burlasom, Zuzanou Piussi a Danielom Salontayom založil skupinu Dogma. Roku 2000 založil Združenie pre súčasnú operu (spoluzakladatelia Martin Burlas, Monika Čertezni, Ingrid Hrubaničová, Márius Kopcsay, Zuzana Piussi).

Martin Burlas

Martin Burlas (nar. 1955 v Bratislave) v rokoch 1975–1980 študoval kompozíciu na VŠMU v Bratislave (Ján Cikker), v rokoch 1980–1986 pracoval ako hudobný režisér vo vydavateľstve OPUS. Roku 1986 založil súbor Matthews, neskôr Maťkovia. V rokoch 1987–1994 bol hudobným režisérom Slovenského rozhlasu v Bratislave a zároveň členom zoskupení VENI ensemble, Sleepy Motion, Vitebsk Broken. Roku 1999 spolu s Ľubom Burgrom, Zuzanou Piussi a Danielom Salontayom založil skupinu Dogma. Od januára 2000 pracuje v Hudobnom centre v Bratislave a spolu s Ľubom Burgrom založil Združenie pre súčasnú operu.

Boško Milaković

Boško Milaković (nar. 1973 v Belehrade) študoval v rokoch 1990–1992 hru na kontrabase a hudobnú teóriu na strednej hudobnej škole Josipa Slavenského. V rokoch 1992 až 1995 študoval hru na kontrabase na Konzervatóriu v Bratislave a od roku 1994 kompozíciu u Juraja Tandlera. Od roku 1998 študuje kompozíciu na VŠMU v Bratislave u Vladimíra Bokesa. Zaoberá sa kompozíciou pre klasické nástroje, elektroakustickou hudbou (desať rokov pracuje vo vlastnom štúdiu v Belehrade) a je činný aj na poli populárnej hudby. Zúčastnil sa kurzu EDDC (European Dance Development Centre, Arnhem), ktorý v oblasti skladby viedol Jim Fulkerson, kurzu v Reichenau (Erich Urbanner) a v Buckowe (Frangis Ali-Sadi). Skomponoval hudbu k vernisáži výstavy srbského výtvarného umenia v Bratislave roku 2000 a k vernisáži výstavy srbských študentov VŠVU v Bratislave s názvom Vo fókuse (2002).

Marián Lejava

Marián Lejava (nar. 1976) po štúdiu skladby a dirigovania na Konzervatóriu v Bratislave, ktoré ukončil roku 1996, pokračoval v štúdiu skladby na VŠMU v Bratislave u Vladimíra Bokesa, od roku 1997 aj v štúdiu dirigovania u Bystríka Režuchu. Spolupracoval so súbormi Požoň sentimentál, Musica aeterna, Societa Rigata, VENI ensemble, s ktorými uviedol viaceré premiéry skladieb súčasných skladateľov v rámci festivalov Hudba bez hraníc, Orfeus, Nová slovenská hudba a Večery novej hudby.

VENI ensemble

VENI ensemble založili roku 1987 študenti VŠMU, ktorých spájala túžba vyjadriť sa určitým typom hudby. VENI ensemble je otvoreným združením, jeho základ tvorí niekoľko stálych členov, pri jednotlivých projektoch si súbor pozýva ďalších hudobníkov. Súbor vystúpil na festivaloch Expozice nové hudby v Brne, Kulturspektakel vo Viedni, Maraton soudobé hudby v Prahe, Melos-Étos v Bratislave, Quaderni Perugini di Musica Contemporanea v Perugii, Studio nové hudby v Prahe, The New usic Week v Bukurešti, Wetterfest vo Viedni atď.